

Bouvier Advisory

Regionala rummet

Verkstad för regional strategisk planering

Tema: Post- och telestyrelsen och Energimyndigheten

Digitalt seminarium, 2026-02-19

Regionala rummet – Verkstad för regional strategisk planering

Dokumentation och kort analys från digitalt seminarium inom regeringsuppdraget till b.la. Tillväxtverket att erbjuda stöd om strategisk planering i det regionala utvecklingsarbetet

Kontaktpersoner

Isaac Karlsson, Tillväxtverket
isaac.karlsson@tillvaxtverket.se

Tobias Lundberg, Tillväxtverket
tobias.lundberg@tillvaxtverket.se

Konsulter

Joakim Franklin, Bouvier Advisory
joakim.franklin@bouvier.se

Victor Öberg, Bouvier Advisory
victor.oberg@bouvier.se

Innehåll

Regeringsuppdraget och Regionala rummet

Tillväxtverket

Regeringsuppdraget om regional strategisk planering syftar till att stärka regionernas förmåga att arbeta mer systematiskt och territoriellt med samhällsutveckling inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget. Tillväxtverket, Trafikverket, Boverket och andra relevanta myndigheter erbjuder tillsammans kunskaps- och metodstöd om strategisk planering till regionerna. Strategisk planering innebär flera processer med flera aktörer inom flera områden, där de olika perspektiven möts i kartan.

Regionala rummet är ett återkommande digitalt forum inom regeringsuppdraget att stärka den strategiska planeringen i det regionala utvecklingsarbetet. Forumet syftar till att skapa dialog och kunskapsutbyte mellan regioner, nationella myndigheter och andra aktörer som arbetar med samhällsplanering på regional nivå.

Detta seminarium fokuserade på hur olika sektorsmyndigheter arbetar med två centrala frågor för regional utveckling och samhällsplanering - digital infrastruktur och energiplanering.

Syftet med mötet var att belysa hur myndigheter och regioner kan samverka kring dessa frågor, samt att diskutera vilken roll den regionala nivån kan spela i planering och samordning av samhällsviktig infrastruktur.

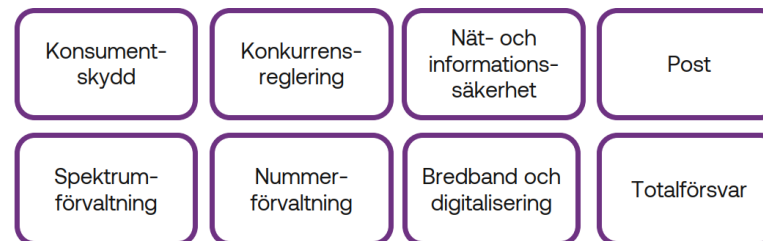
Digital infrastruktur och samhällsplanering

Teresia Widigs-Ahlin och Åsa Boman - *Post- och telestyrelsen*, Ellinore Swahn - *Region Halland*

Post- och telestyrelsen (PTS) presenterade sitt arbete med digital infrastruktur och hur myndigheten samverkar med regionerna i frågor om konnektivitet och bredbandsutbyggnad. Myndighetens uppdrag är att verka för säker och tillgänglig kommunikation i hela landet, vilket omfattar både elektroniska kommunikationsnät och posttjänster. Arbetet sker genom en kombination av reglering, tillsyn, främjandeinsatser och statligt stöd till utbyggnad av digital infrastruktur.

PTS beskrev också hur myndighetens uppdrag utvecklas i takt med digitaliseringens ökade betydelse för samhället. Myndigheten står inför en organisatorisk förändring där PTS och Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) ska slå samman, vilket förväntas leda till ett bredare uppdrag och en större organisation. Bakgrunden är att digitaliseringen i allt större utsträckning ses som en grundläggande samhällsfråga, med betydelse för allt från välfärdstjänster och näringsliv till säkerhet och totalförsvaret.

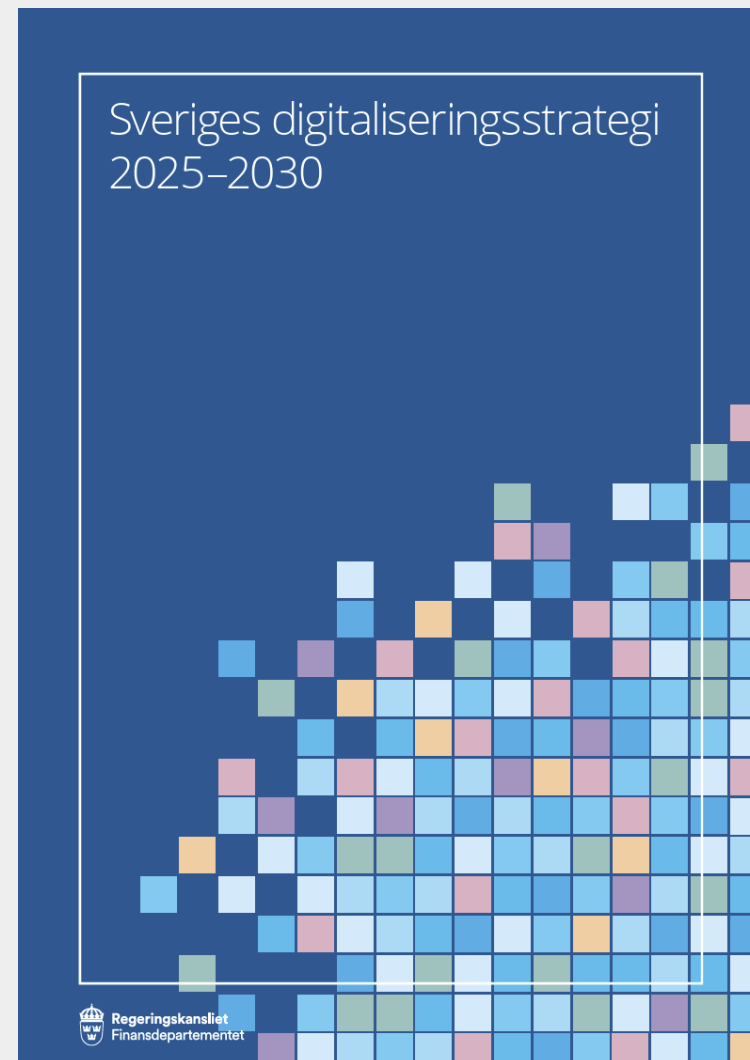
Det här arbetar vi med

Den nationella digitaliseringsstrategin och de regionala bredbandskoordinatorerna

En viktig utgångspunkt för myndighetens arbete är den nationella digitaliseringsstrategin 2025–2030. I strategin lyfts konnektivitet fram som en central förutsättning för att människor och företag ska kunna bo, leva och verka i hela landet. Strategin betonar att digital infrastruktur behöver behandlas som en integrerad del av samhällsplaneringen, på samma sätt som transport- och energisystem. Det innebär att frågor om fiberutbyggnad, mobil täckning och robust digital kommunikation i högre grad behöver hanteras i dialog mellan kommuner, regioner och nationella myndigheter.

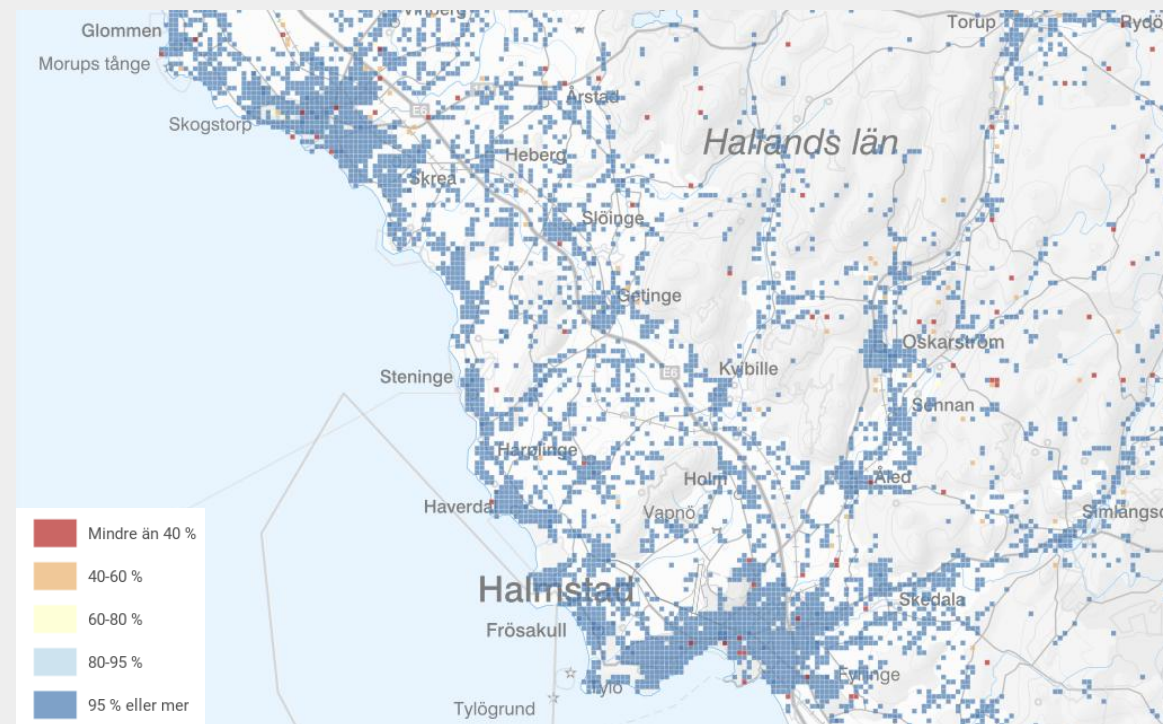
I detta arbete har de regionala bredbandskoordinatorerna en viktig roll. Funktionen infördes som ett erbjudande där PTS finansierar de regionala bredbandskoordinatorerna. Tjänsterna syftar till att stärka samordningen kring digital infrastruktur på regional nivå. Koordinatorerna arbetar bland annat med att sprida kunskap, stödja kommunerna i deras arbete samt bidra till att identifiera regionala behov och prioriteringar i bredbandsutbyggnaden. En ny del i uppdraget är att regionerna återkommande ska ta fram en samlad behovs- och kravbild för användarna i länet. Underlagen ska bidra till att ge en bättre bild av hur efterfrågan på konnektivitet utvecklas och hur marknadens utbud möter dessa behov.

Behovs- och systemanalys över infrastruktur för digital konnektivitet

Region Halland presenterade sitt arbete med att utveckla ett mer systematiskt angreppssätt för analys och planering av digital infrastruktur. Regionen har under senare år utvecklat ett arbetssätt där konnektivitet betraktas som ett sammanhängande infrastrukturensystem, snarare än en enskild teknikfråga. Utgångspunkten är att digital uppkoppling är en grundläggande förutsättning för många av samhällets funktioner, exempelvis välfärdstjänster, näringslivsutveckling, transporter och den gröna omställningen.

Arbetet i Halland bygger på två kompletterande analyser. Den första är en behovsanalys som syftar till att beskriva hur dagens och morgondagens användning av digitala tjänster kan komma att utvecklas och vilka krav detta ställer på infrastrukturen. Den andra är en systemanalys som beskriver den befintliga infrastrukturen och dess nuvarande kapacitet och funktion. Genom att jämföra dessa två perspektiv kan regionen identifiera var systemet fungerar väl och var det finns brister eller utvecklingsbehov.

Andel hushåll som har eller kan få 1 Gbit/s. Karta från bredbandskartan.pts.se

Syftet med analyserna är att skapa ett bättre kunskapsunderlag för beslut och prioriteringar i arbetet med regional utveckling. Resultaten kan exempelvis användas för att identifiera var insatser behöver riktas, oavsett om det handlar om offentliga aktörer, privata operatörer eller andra samhällsaktörer. Arbetet syftar också till att stärka regionens roll som kravställare i frågor om digital infrastruktur och bidra till att konnektivitet integreras tydligare i samhällsplaneringen.

Region Halland betonade också att arbetet inte är tänkt som en engångsinsats utan som en återkommande process. Genom att regelbundet analysera hur behov och förutsättningar förändras kan regionen följa utvecklingen över tid och anpassa sina strategier därefter. På så sätt kan digital infrastruktur bli en mer integrerad del av arbetet med regional utveckling, där konnektivitet ses som en viktig komponent i en tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region.

Målområde, strategi och inriktning RFP

En tillgänglig, inkluderande och sammanhållen region

- Stärk tillgängligheten i det nationellt viktiga Väst kuststråket
- Stärk tillgängligheten mellan tillväxtmotorerna och de regionala kärnorna i öst-västlig riktning
- Stärk infrastrukturen för gång, cykel och kollektivtrafik
- Utveckla en hållbar infrastruktur för gods och god beredskapsförmåga
- Stärk och utveckla elnätets kapacitet och energisystemet
- Stärk och utveckla den digitala infrastrukturen i samhällsplaneringen

En flerkärnig region med attraktiva och hållbara livsmiljöer

- Kollektivtrafikorienterad bebyggelseplanering för ett hållbart och växande Halland
- Platsutveckling för attraktiva livsmiljöer i stads- och landsbygd
- Stärk de fysiska förutsättningarna för det hallandska näringslivet

En robust och resiliert region

- Utveckla och bevara naturresurser för ett attraktivt Halland
- Beredskap för ett förändrat klimat
- Hållbar och säker vattenhantering

Inriktningar:

- Stärk och utveckla möjligheter till en mer robust och resiliert digital infrastruktur som möter användarens och användarens behov.
- Säkerställ tillgången till digital infrastruktur vid all fysisk planering både i mark, luft och vatten.
- Säkerställ digital uppkoppling längs järnväg och högttrafikerade vägstråk.

Den digitala infrastrukturen i mål och inriktning för Hallands regionala fysiska plan.

Frågor och svar om digital infrastruktur och samhällsplanering

Finns det också någon målsättning om konnektivitet vid krig och långvariga strömavbrott, exempelvis om hur väl konnektiviteten ska fungera för allmänheten i deras bostäder vid krig och långvariga strömavbrott?

PTS: Man kan väl uttrycka att i och med den nya digitaliseringsstrategin med konnektivitetsfokus så har vi gått från ett fokus att bygga bredband till hushåll och näringsliv till att ha en robust och sammanhållen digital infrastruktur sen den presenterades juni 2025. Det har inte presenterats några nya indikatorer utifrån det området, men i försvarspropositionen så är det tydligt att den digitala infrastrukturen med PTS som samordnare har ett tydligare fokus och även fått ett ökat budgetutrymme. Man jobbar just nu nationellt i samarbete med Statsnätsföreningen och Myndigheten för civilt försvar med reservkraft, mobila antenner och andra åtgärder.

Hur samverkan PTS med Länsstyrelserna - i jämförelse med samverkan med regionerna?

PTS: När det gäller det här området har PTS tidigare haft intensiv samverkan med länsstyrelserna, även efter det att bredbandskoordinatorerna tillträdde och även organiserat gemensamma möten mellan dessa. (Länsstyrelserna hade i uppdrag att administrera bredbandsstöd via landsbygdsprogrammet. Från 2011 och drygt 10 år framåt var konceptet ungefär motsvarande det som sedan kom att tillämpas för bredbandskoordinatorerna, med heldagsutbildningar flera gånger om året, arbetsgrupper för ensning av metoder och tillvägagångssätt, framtagning av mallar mm.) På senare år har ett uppdrag till länsstyrelserna att främja bredbandsutbyggnad kommit och gått. PTS menar att länsstyrelserna är en mycket viktig regional instans när det gäller digital infrastruktur, inom bl.a. samhällsplanering, samråd och tillstånd. PTS har därför arbetat med webinarier inom dessa områden trots avsaknad av uppdrag, för att upprätthålla nätverk och kunskapsutbyte mellan länsstyrelserna sinsemellan och mellan dem, PTS och inbjudna aktörer. Men, länsstyrelserna har en tuff situation med en mycket bred uppdragsportfölj. PTS vill gärna (åter-)utveckla samverkan med dem gällande digital infrastruktur, men har idag inte en tydlig plan som sträcker sig bortom nyhetsbrev och webinarier. Sedan jobbar PTS med länsstyrelserna i en rad andra sammanhang, t.ex. rörande grundläggande betaltjänster, där PTS har medel.

Vilka målkonflikter är vanliga att stöta på?

PTS: Målkonflikter kan finnas överallt och markanvändning kan vara en svår fråga, det kan gälla riksintressen, markägarens intressen.

Regional bredbandskoordinator: Den allra största utmaningen med denna infrastruktur är dels att den är lite bortglömd, lite ny trots att vi jobbat med den länge och eftersom det är marknaden som ska driva den, kan det vara svårt att hitta sin roll. Viktigt att prata om denna infrastruktur, vi använder den så mycket mer än vi kan ana. Varje gång man ringer, betalar eller gör annat är man digital. Det gör att vi ska fundera mer på denna infrastrukturens betydelse och ta med den ordentligt i planeringen. Faktumet att det är marknaden som ska driva utbyggnaden gör att det kan bli svårt att veta vem som gör vad och vilket uppdrag vi ska ha.

Arbetet som Region Halland driver är intressant. Detta regeringsuppdrag ska stärka hur myndigheterna bidrar i den regionala planeringen, så hur bidrar PTS i arbetet som Halland nu genomför?

PTS: Region Halland beskrev ett internt arbete som de arbetat med under en längre period och som de fortsatt kommer att arbeta med. I det arbetet så har Region Halland presenterat sitt arbete för PTS och för övriga regioner genom de regionala bredbandskoordinatorerna. PTS har i regleringsbrevet för 2026 fått ett uppdrag att med underlag från regionerna om behov och kravbilder samt med hjälp av nationell statistik, återkommande utvärdera användarnas behov och marknadens utbud av konnektivitet. Regionerna har fått ett speglade uppdrag i sitt erbjudande till att hålla en funktion som regional bredbandskoordinator. I uppstarten av detta arbete har PTS och Halland samverkat en hel del och där Halland har bidragit med erfarenheterna från sitt arbete med det samma. I övrigt så samverkar PTS nära regionerna genom de regionala bredbandskoordinatorerna och vi för en regelbundet en dialog kring hur denna samverkan kan utvecklas och vilket behov regionerna har av stöd.

I sammanhanget kan också nämnas att PTS inte har en regional representation även om vi har några mindre kontor utöver kontoret i Stockholm.

Har ni regioner några goda medskick/förslag/tankar på hur TRV och PTS - som båda har uppdrag inom tillgänglighet - skulle kunna arbeta mer integrerat med detta - finns några goda medskick/förslag?

Svar i chatten från andra deltagare: Både PTS och TRV har väl uppdrag kring uppkoppling för tågresenärer. Det är en viktig fråga för att stärka tillgängligheten som är avgörande för stärkt funktionell geografi. Det är en fråga att berör hur ni samverkar, även med oss regioner. En spontan tanke är att det borde finnas synergier er emellan i ex. ÅVS-processen och hur ni jobbar med 4-stegsprincipen.

PTS: Vi har tidigare haft uppdrag att ge förslag till åtgärder för att förstärka mobiltäckningen på tåg. För tillfället har vi inget uppdrag kring detta, men har gett ett förslag på hur ett kommande mobilstöd skulle kunna bidra till att stärka täckningen längs järnvägar. Däremot har Trafikverket i regleringsbrevet för 2025 fått i uppdrag av regeringen att fram till 2027 vidta åtgärder för att utveckla och öka sin förmåga att tillhandahålla tjänster som mobiloperatörer efterfrågar för att kunna erbjuda bättre mobiltäckning till tågresenärer. Det avser tjänster på platser där mobiloperatörer normalt inte kan uppnå mobiltäckning med installationer utanför spårområdet, t.ex. i anslutning till och i statliga tågtonnar eller i djupa bergskärningar.

Energiplanering och regionernas roll

Kristian Schoning - *Energimyndigheten*

Energiplanering i ett förändrat energisystem

Energimyndigheten presenterade sitt arbete med energiplanering och hur energiomställningen förändrar förutsättningarna för samhällsutvecklingen. I presentationen betonades att energiomställningen i dag drivs av flera sammanhängande mål: minskad klimatpåverkan, stärkt konkurrenskraft för näringslivet och ökad säkerhet och oberoende i energiförsörjningen. Dessa mål beskrevs inte som motsättningar utan som ömsesidigt förstärkande perspektiv i utvecklingen av framtidens energisystem.

En central del i denna utveckling är elektrifieringen av samhället. Elektrifiering lyftes fram som den huvudsakliga vägen för att möta både klimatmål och industrins behov av energi. Detta innebär i sin tur ett behov av omfattande investeringar i elsystemet, bland annat i elproduktion, elnät och annan energiinfrastruktur. Samtidigt betonades att elektrifieringen också kräver energieffektivisering, tekniska innovationer och utvecklade marknader för olika energitjänster.

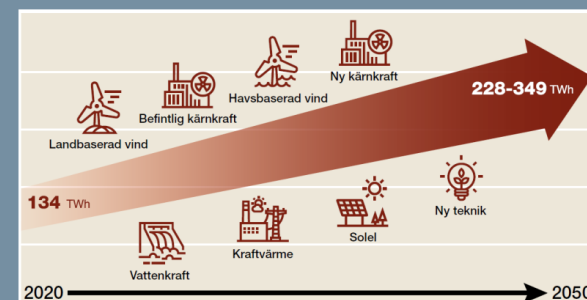
Sverige har ett planeringsmål om ett energisystem som kan leverera omkring 300 TWh el. Detta mål handlar inte enbart om energiproduktion i sig, utan om att skapa planeringsprocesser och förutsättningar som gör det möjligt att ta tillvara de möjligheter som elektrifieringen innebär för samhällsutveckling och näringsliv.

Energiomställning för att möta samhällets behov

Mycket av svaren ligger i elektrifiering

- Utbyggnad av elsystemet
- Energieffektivisering
- Tekniska lösningar
- Utvecklade marknader

Energiplaneringens tre dimensioner

Energimyndigheten beskrev energiplanering som ett område där flera olika perspektiv behöver mötas. I presentationen lyftes tre centrala dimensioner: den tekniska dimensionen, samhällsbyggnadsdimensionen och samhällsutvecklingsdimensionen. Dessa perspektiv överlappar och behöver hanteras tillsammans i planeringsprocesserna.

Den tekniska dimensionen handlar om energisystemets fysiska uppbyggnad, exempelvis produktion, överföring och distribution av el. Här ingår frågor om kapacitet, nätutbyggnad, tekniska lösningar och systemdesign. Samtidigt är energisystemet också en tydlig samhällsbyggnadsfråga eftersom energiinfrastruktur kräver mark- och vattenanvändning och därför behöver integreras i fysisk planering och i analyser av regionala och lokala förutsättningar.

Den tredje dimensionen rör samhällsutvecklingen. Energiplanering handlar inte bara om var energin produceras eller hur nät byggs ut, utan också om vad energin ska användas till och vilken samhällsutveckling som eftersträvas. Energisystemet påverkar i hög grad regional utveckling, näringslivets etableringar och framtida strukturer i samhället. Därför behöver energiplanering i större utsträckning kopplas till strategiska utvecklingsfrågor.

Energiplanering – tre dimensioner

Teknisk

Samhällsbyggnad

Samhällsutveckling

Regionernas möjliga roll i energiplaneringen

En central fråga i presentationen var vilken roll regionerna kan spela i energiplaneringen framöver. Energimyndigheten konstaterade att det i dag finns tydliga uppdrag inom energiplanering på nationell och lokal nivå, men att regionerna saknar ett formellt utpekat ansvar inom området. Samtidigt finns ett växande behov av aktörer som kan hantera energifrågorna ur ett regionalt perspektiv.

Energimyndigheten lyfte därför regionerna som en möjlig samlade nivå för att formulera riktning och skapa en gemensam förståelse kring energisystemets utveckling. En sådan roll kan bland annat handla om att beskriva regionala behov, formulera framtidsbilder och bidra till att skapa en gemensam viljeinriktning för energisystemets utveckling i olika delar av landet. Energimyndigheten vill göra en förflyttning från finansiering av regionala projekt till att etablera fasta center eller noder för energiplanering på några ställen i landet, och har tankar om regionerna som möjliga förvaltare för dessa. Dessa tankar är i ett tidigt stadium och Energimyndigheten tar gärna emot inspel.

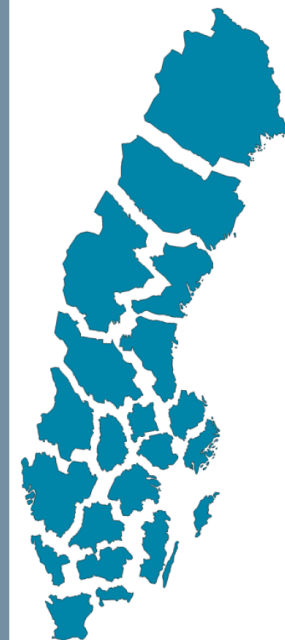
Regionerna kan också bidra genom att stödja mellankommunalt samarbete och genom att analysera regionala förutsättningar, exempelvis kopplat till näringslivsutveckling, arbetsmarknad och infrastruktur. I presentationen lyftes särskilt behovet av att utveckla regionala analyser och dialogprocesser som kan bidra till att olika aktörer får en gemensam bild av framtida energibehov och möjliga utvecklingsvägar.

Energimyndigheten

Regionernas möjliga roll Bygga förståelse och viljeinriktning

1. Berättelsen om framtiden
2. Samlande kraft för att beskriva behov och gemensam vilja
3. Stödja mellankommunalt samarbete
4. Samtalspart för att samla den lokala och regionala politiken
5. Konsekvensanalyser och delregionala förutsättningar

Frågor och svar om energiplanering och regionernas roll

Hur många noder tänker ni er? Och hur kopplar detta till systemet med RUL-EKR, och det nu pågående projektet?

EM: Vi är tidigt i processen, vi vet inte riktigt. Kan nog tänka sig 3-5 st. det kommer handla mycket om att stödja en strategisk energiplanering, kanske inte väldigt nära faktiska åtgärder. Det vi ser framför oss är att det ska vara ganska mycket ett stöd och en blåslampa mot politiken också.

Kommentarer i chatten: Energikontoren har en väldigt viktig roll. I vissa delar av landet finns de inte och de är inte alltid kopplade till regionerna heller. Det finns mycket bra energikompetens där också.

Hur fungerar lagstiftningen om kommunal energiplanering idag i praktiken, när produktion och distribution av el ofta övertagits av privata kommersiella aktörer? Vilken planering är egentligen praktiskt möjlig för just myndigheter att bedriva, exempelvis när det gäller att möta framtida målsättningar och behov av tillräcklig och tillräckligt robust el?

EM: Ursprunget till dagens energiplanering kom på 70-talet med kommunala energibolag mm. Mycket av planeringen idag handlar om att beskriva sina framtida behov, i form av fysisk markplanering. Det ska ju i sin tur vara en grund för utbyggnad av elnät. Jag ser ingen riktig problematik i robustheten.

Kommentarer i chatten: Jag har noterat att lagstiftningen om kommunal energiplanering har varit föremål för kritik, bl.a. från energimyndigheten, och att den ofta inte efterlevs (redan under 90-talet). Bland annat eftersom lagstiftningen togs fram på 70-talet när marknaden ännu inte var avreglerad, och att myndigheternas möjligheter att bedriva faktisk energiplanering begränsades i samband med avregleringen. Samtidigt har frågor om energibrist, att planera för tillräcklig energi, och frågor robusthet blivit mer aktuella på sistone. Samtidigt det är numera är privata aktörer som styr hur mycket el och annan energi, som faktiskt kommer att produceras, oavsett vilka planer som tas fram eller inte. En del energikontor finns "in house" på förvaltningen på regioner och en del drivs som bolag, ibland med flera kommuner och regioner som ägare.

Skulle ni kunna utveckla lite om för- och nackdelar med att välja att regionerna kan hantera detta på regionala nivå, istället för att Energimyndigheten bryter ner sin organisation på regionala nivå? Att jämföra med Trafikverkets organisation.

EM: Det är inte aktuellt. Vi som arbetar med energiplanering på regional nivå på myndigheten, vi är regionalt uppdelade. En viktig orsak till att vi vill att regionerna tar en större roll är det demokratiska. Vi vill förankra planeringen demokratiskt. De har också regional kunskap och förståelse tillsammans med LST som en central myndighet har svårt med.

På vilket sätt kan regionerna stödja det mellankommunala samarbetet inom energiplanering?

EM: Det finns olika perspektiv på det hela. En viktig sak är att det ibland kan behövas någon utomstående om kan facilitet och hålla ihop ett mellankommunalt samarbete. En praktisk samarbetspart som håller ihop någonting. Det andra handlar om att kunna göra och delta i delregionala analyser kring behov och näringsliv mm. Två naturliga saker.

Någon region som är förebild inom detta?

EM: Energiplaneringsprojekt som drivs av Region Västerbotten. Regionen är sammanhållande part för R10 kommunerna.

Hur skiljer sig Regionens och Länsstyrelsens roller inom regional energiplanering?

EM: LST har tydlig utpekad roll exempelvis för handlingsplan för elektrifiering. Regionen har viktigt ansvar i att kunna formulera riktning i elektrifiering. Regionen behöver vara en drivande kraft i att prata med den lokala politiken. Nyttigt om det sker så i stället för via LST som ändå är staten. I min värld behöver samtalet först ske mellan den regionala och lokala politiken.

Kommentar i chatten: Lst har uppdrag i regleringsbrev, vad jag förstår. Det har vi inte på regionen.

Kommentar i chatten: Jag tror det är en viktig fråga att rollerna blir tydliga så det är tydligt vem som ska ta vilka initiativ och funktioner, att vi undviker dubbelarbete, att ansvar blir tydliga och att samarbetet blir effektivt.

Jätteintressant med dessa energiplaneringsnoder särskilt i ett långsiktigt perspektiv, hur ser ni på att Regionerna (energikontoren) jobbar enligt projekt på vanligtvis 1-3 år? P.g.a. projektmodellen de jobbar efter hur blir detta långsiktigt över tid, reflektion?

EM: Det är en sådan sak som vi vill åtgärda med noderna och ett mer långsiktigt fokus. Antingen långsiktiga anslag eller jobba på andra sätt. Idag är det också svårt att vara mer långsiktig än 5 år kanske.

Hur är tanken att nätutvecklingsplanerna ska docka an i andra processer inom energiplaneringen?

EM: Nätutvecklingsplanerna ska reflektera den prognos eller utvecklingskurva som kommer av den egna kunskapen om näringslivets behov, och kommunal och regional planering. Inkl. transportsystemets utveckling. Nog för att planer är bra, men det är planeringsprocessen som är intressant här. Dialogprocessen mellan nätbolag och kommuner och regioner är det verkligt viktiga här.

Om det ska vara 3-5 noder, men ni samtidigt ser styrkan i att knyta an till politiken och de demokratiska aspekterna, då blir det lite skevt där geografin med 3-5 noder inte matchar de administrativa gränserna. Hur tänker ni kring det?

EM: Jag tar det till mig och det är något vi funderar på också. Om rollen handlar om att stödja med analyser och underlag och samtidigt vara en blåslampa behöver det inte strikt vara kopplat till var stödfunktionen sitter någonstans. Förstår absolut aspekten ni menar. Vi tar gärna emot alla typer av tankar och förslag om detta, befinner oss i en tankefas.

Kommentar i chatten: Väldigt bra att du lyfter den demokratiska processen som en avgörande faktor varför vi regioner ska ta en större roll!

Det politiska mandatet är ganska begränsat för kommuner och regioner. Ett exempel är att vindkraften har byggts ut mycket i många norrländska kommuner, men tillgången till el och effekt är ändå begränsat inom kommunens yta. Nu bidrar den nya ledningen till Finland att priserna rusar - den ledningen ger klirr i kassan åt energi och/eller elnätsbolag, men invånarna får allt svårare att betala elräkningen. Hur ska man se detta, från politiskt håll om regionen ska ta en större roll? Ska mandatet också då bli större på något sätt?

EM: Som kommun eller region kanske man tänker att man inte har ett mandat. Den filosofiska frågan är om man verkligen tagit det mandat man kan göra. Sen tycker jag inte att vi ska hålla på att styra och ställa för mycket. Vi har en inriktning för hur systemet ska utvecklas som bygger mycket på att marknaden bygger det. Kommuner och regioner behöver då fundera på hur man skapar bäst förutsättningar för att vi ska dra nytta av det här.

Kommentar i chatten: Ja, t.ex. SVESAM pekar på det

Avslutande reflektioner från Bouvier

Seminarieret präglades av ett stort deltagande och en bredd av kompetenser från deltagande regioner. Flera nya ansikten deltog i Regionala rummet denna gång, och deltagargruppen speglade hur strategisk planering i regionerna berör flera olika sakområden. Vid sidan av samhällsplanerare och strateger deltog personer med särskilt ansvar för både digital infrastruktur och energifrågor.

En reflektion efter presentationerna är hur både Post- och telestyrelsen och Energimyndigheten stärkt och utvecklat sitt arbete i relation till regionerna. De resonemang och perspektiv som presenterades under seminariet hade sannolikt låtit annorlunda bara för ett år sedan. Presentationerna och de efterföljande samtalen visar på en ökad förståelse från myndigheterna för regionernas förutsättningar och behov i arbetet med samhällsplanering och regional utveckling.

Engagemanget från regionerna var också tydligt i form av ett stort antal frågor till båda myndigheter. Intresset var stort för både digital infrastruktur och energiplanering, men särskilt energifrågorna väckte omfattande diskussion.

Detta kan delvis förklaras av energifrågornas höga aktualitet, men också av att digital infrastruktur och energisystem i många regioner uppfattas befinna sig i olika utvecklingsskedan. I flera regioner uppfattas den digitala infrastrukturen i dag som relativt välfungerande, där fokus i hög grad ligger på robusthet, redundans och att täcka återstående vita fläckar i kartan. Energifrågorna präglas däremot i många fall av en upplevd bristsituation, samtidigt som tillgången till energi ses som en avgörande faktor för framtida utveckling och tillväxt.

En gemensam nämnare för båda områdena är också att infrastrukturen till stor del byggs ut av kommersiella aktörer. Det innebär att regionernas roll i hög grad handlar om att analysera behov, formulera riktning och skapa förutsättningar för utveckling, snarare än att själva bygga eller driva systemen. I detta sammanhang blir den strategiska planeringen ett viktigt verktyg för att synliggöra regionala behov, samordna olika aktörer och bidra till en mer långsiktig och territoriellt förankrad utveckling.

Slutligen visar seminariet hur regional strategisk planering i praktiken ofta handlar om att knyta samman olika infrastruktursystem och sektorsfrågor i ett territoriellt perspektiv. När energi och digital konnektivitet blir avgörande för både tillväxt, robusthet och samhällsutveckling stärks regionernas roll som arena för analys, prioritering och samordning mellan olika aktörer.

B

Bouvier Advisory